

Świat Nowego Testamentu

KONFESYJNI

Spotkanie #2
13.09.2022

Grzegorz Żarnecki
g.zarnecki@konfesyjni.pl

Nowy Testament jako historia

Co do zasady, chrześcijanie zawsze uważali, że najważniejsze Boże Objawienie dokonało się nie poprzez doświadczenie egzystencjalne, czy religijne uczucie, lecz poprzez historyczne wydarzenia, które zostały opisane w Nowym Testamencie: życie, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa.

Nieodłącznym elementem chrześcijańskiej wiary jest dążenie do tego, by nasze przekonania, życie i zachowanie były kształtowane przez Nowy (i Stary) Testament. To podejście jest szczególnie istotne w protestanckiej pobożności.

Które wydarzenie opisane w Biblii chciałbyś zobaczyć na własne oczy?

Kontekst historyczny w Mk 12,14-17

- *Czy wolno płacić podatek cesarzowi, czy nie? Płacić czy nie płacić?*
Mk 12,14
- Przez niektórych Żydów płacenie podatku było uznawane za sprzeniewierzenie się Bogu.
- *Za jego [tj. prokuratura Koponiusza] urzędowania pewien mąż galilejski imieniem Juda nakłonił mieszkańców do buntu, przyganiając im, że godzą się na płacenie Rzymianom podatków i po Bogu słuchają jeszcze śmiertelnych panów.* - Józef Flawiusz, *Wojna Żydowska* 2.118
- *Otóż niektórzy z uczestników powstania sykariuszów, którym udało się schronić do tego kraju, nie zadowolili się tym, że uszli cało, lecz znowu przystąpili do krowań buntowniczych i przekonali wielu z tych, którzy użyczyli im gościny, aby porwali się do walki o wolność i Rzymian nie uważali wcale za silniejszych od siebie, ale Boga mieli za swojego jedyne go pana.*
- Józef Flawiusz, *Wojna Żydowska* 7.410

- Odpowiedź “Tak, płąćcie podatek” zostałaaby odebrana jako pójście Jezusa na kompromis z okupantem.
- Odpowiedź “Nie, nie płąćcie podatku” mogłaby stanowić pretekst dla zwolenników Heroda, by aresztować Jezusa.
 - Zarzut podnoszony skądinąd przed Piłatem:
Stwierdziliśmy, że buntuje nasz naród, wstrzymuje go od płacenia podatków cesarzowi i mówi, że sam jest Mesjaszem, królem. [Łk 23,2]

- Odpowiedź “Tak, płąćcie podatek” zostałaaby odebrana jako pójście Jezusa na kompromis z okupantem.
- Odpowiedź “Nie, nie płąćcie podatku” mogłaby stanowić pretekst dla zwolenników Heroda, by aresztować Jezusa.
 - Zarzut podnoszony skądinąd przed Piłatem:
Stwierdziliśmy, że buntuje nasz naród, wstrzymuje go od płacenia podatków cesarzowi i mówi, że sam jest Mesjaszem, królem. [Łk 23,2]

- Jezus nie udziela bezpośrednio odpowiedzi. Zamiast tego żąda, by przynieść mu denara.
- Denarem tym mógł być denar Tyberiusza jak na obrazku po prawej.
 - Awers: wizerunek Tyberiusza z napisem TI CAESAR DIVI AVG F AVGVSTVS (Cesarz, Syn boskiego Augusta).
 - Rewers: wizerunek Liwii, matki Tyberiusza z napisem PONTIF MAXIM (najwyższy kapłan).

Tiberian denarius
Jay King Collection

- Ponieważ cesarz każe uważać się za “boskiego” to jego wizerunek na monecie jest naruszeniem Dekalogu [Wj 20,4; Pwt 5,8].
- Przypuszczalnie Jezus chciał powiedzieć: nosicie pogańskie pieniądze wbrew naszej religii. Oddajcie pogańskie pieniądze pogańskiemu władcy.

Tiberian denarius
Jay King Collection

- Podaj inny przykład tego jak znajomość historycznego kontekstu pomaga nam zrozumieć jakiś fragment Nowego Testamentu.
- Podaj przykład tego w jaki sposób świat Judei w pierwszym wieku był kulturowo zupełnie inny od naszego świata w dwudziestym pierwszym wieku.

Trzy spojrzenia na historię

- **Pozytywizm/modernizm:** Możemy znaleźć neutralny punkt widzenia i obiektywnie opisać wydarzenia historyczne. Prawdę można łatwo znaleźć, jeżeli mamy dobre źródła i metody.
- **Postmodernizm:** Wiedza jest czymś umownym. Nie da się opisać wydarzeń historycznych jako takich, są jedynie różnorodne interpretacje historii. Prawdę jest trudno znaleźć. Ten, kto ma władzę, decyduje o dominującej narracji.
- **Krytyczny realizm**

Krytyczny realizm

- Historia zawsze podlega interpretacji. Nie da się przyjąć neutralnego punktu widzenia. Jednakże poznawana rzeczywistość jest czymś, co istnieje niezależnie od poznającego.
- Wiedza dotyczy rzeczywistości niezależnej od poznającego, ale sama wiedza zależy od poznającego.
- Prawdę można dostrzec, ale w niedoskonały sposób.

- Aby hipoteza historyczna mogła być uznana za uzasadnioną, powinna wyjaśniać przebieg wydarzeń historycznych (im więcej wyjaśnia, tym lepiej).
- Zasadniczym zadaniem historyka zajmującego się Nowym Testamentem jest sformułowanie hipotez, które wyjaśniają historię pierwszych chrześcijan w kontekście świata Żydów, Greków i Rzymian.

Dlaczego “mit” nie może zastąpić “historii” w odniesieniu do Jezusa?